

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Ze života JČSMF From the life of the Union of Czechoslovak Mathematicians
and Physicists

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 21 (1976), No. 5, 299--300

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/139322>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1976

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

ZE ŽIVOTA JČSMF

ČINNOSŤ POBOČKY JSMF V NITRE ZA ROK 1975

Dňa 9. apríla 1975 sa konala v našej pobočke výročná členská schôdza, na ktorej sa previedli voľby nového výboru a delegátov na zjazdy JČSMF a JSMF. Nový výbor pobočky pracuje v tomto zložení: predseda doc. RNDr. ZOLTÁN ZALABAI, CSc., podpredseda doc. RNDr. ONDREJ ŠEDIVÝ, CSc., tajomník RNDr. ARPÁD KECSKÉS, CSc.

I. V roku 1975 v našej pobočke prebiehali nasledovné semináre:

A. V rámci matematiky:

1. z *axiomatiky geometrie* pod vedením doc. RNDr. ONDREJA ŠEDIVÉHO, CSc., odznelo celkom šesť prednášok, z ktorých uvedieme len niektoré, a to: *Obsahy v Lobačevského geometrii* (29. X. 1975); *„Vzájomná poloha priamok v Lobačevského roviny“* (12. XI. 1975); *Niektoré poučky Lobačevského geometrie* (26. XI. 1975); *Geometrické vety, ktoré sú ekvivalentné s 5. Euklidovým postulátom* (3. XII. 1975).

2. z *aplikovanej matematiky* a programovacích jazykov pre elektronické počítače pod vedením doc. RNDr. LADISLAVA DUNAJSKÉHO, CSc.; z prednášok, ktoré odzneli v rámci tohto seminára, uvedieme len niektoré, a to: LUDOVÍT TÓDA: *Počítače, ich vývoj a použitie* (26. II. 1975); ZOLTÁN BALOGH: *Operačné systémy*

počítačov tretej generácie (19. III. 1975); doc. RNDr. LADISLAV DUNAJSKÝ, CSc.: *Algoritmy a programovacie jazyky* (16. IV. 1975); doc. ing. LUDOVÍT KUBÁČEK, CSc.: *Teória rozhodovania* (25. VI. 1975); RNDr. JOZEF MIKLOŠKO, CSc.: *Vývoj počítačov IV. generácie a paralelné programovanie* (15. X. 1975); ZOLTÁN BALOGH: *Programovací jazyk PL/I a dojmy zo školenia v tomto jazyku v Moskve* (15. XII. 1975).

3. z *numerických metód lineárnej algebry* pod vedením prof. RNDr. FRANTIŠKA KRŇANA. V priebehu roka 1975 sa uskutočnili len dve prednášky v I. kvartáli.

B. V rámci fyziky:

z *fyziky disperzných materiálov* pod vedením RNDr. ing. DANIELA KLUVANCA, CSc. Na trojdennom seminári v dňoch 9.–11. sept. 1975 odznelo 7 prednášok a na záver celého podujatia sa uskutočnila exkurzia do n. p. Elektroporcelán Čab. Zvlášť hodnotné boli príspevky, v ktorých účastníci seminára referovali o dosiahnutých výsledkoch v riešení výskumných úloh 5. päťročnice (RNDr. M. HARTMANOVÁ, CSc. z FÚ SAV v Bratislave: *Elektrické a mechanické vlastnosti stabilizovanej keramiky ThO₂*; RNDr. ing. D. KLUVANEK, CSc.: *Transfer tepla v trojfázovom disperznom systéme keramiky*; RNDr. V. MAJERNÍK, CSc. - ing. I. ŠTUBNA: *Určovanie modulu pružnosti dynamickou metódou*). Neobyčajný prínos k úrovni seminára mali úvodné prednášky prof. RNDr. ing. F. HANICU, DrSc., a prof. ing. J. BENETINA, DrSc., ktorí poukázali na perspektívu výskumu v tejto oblasti.

II. Pobočka už tradične vo svojej činnosti veľkú pozornosť venovala matematickej a fyzikálnej olympiáde cez KV MO a KV FO pre Zsl. kraj. Každoročne poriadané úvodné inštruktáže do FO pre učiteľov ZDŠ sme usporiadali v nasledovných okresoch: Nitra, Nové Zámky, Bratislava – vidiek.

V spolupráci s KPÚ v Bratislave bola dňa 11. apríla 1975 v Nitre usporiadaná inštruktáž pre referentov FO z gymnázií, stredných odborných škôl a ZDŠ zo Zsl. kraja spojená s prednáškou prof. Š. VEISA z PF UK v Bratislave na tému: *Energetické problémy súčasnej spoločnosti*.

Pobočka JSMF v spolupráci s KV FO vo veľkej miere podporuje činnosť krúžkov FO na ZDŠ a gymnáziách. Úspešná práca krúžkov FO na ZDŠ Zobor (pod vedením súdruha učiteľa M. MAGULU) a Saratovskej ulici (pod vedením súdru-

ha učiteľa A. GOCMANA) v Nitre sa každoročne prejavuje aj vo výsledkoch súťažiacich z týchto škôl.

V roku 1975 sme pokračovali v poriadaní týždenných sústredení pre úspešných riešiteľov FO vo všetkých kategóriách. Pre kategóriu B a C bola prednášaná tematika z oblasti elektrických sietí a pre kategórie D a E vektorový počet a jeho použitie vo fyzike. Na úspešnom priebehu sústredenia sa podieľali súdruhovia: RNDr. ing. D. KLUVANEC, CSc., RNDr. L. MORVAY, RNDr. V. MAJERNÍK, CSc. a T. GÁL z KF PF v Nitre, ako aj zástupca KPÚ v Bratislave DUŠAN VAJDA.

Na úspešnej práci pobočky venovanej FO majú značný podiel RNDr. ing. D. KLUVANEC, CSc. (predseda komisie FO pri ÚV JSMF), ako aj ďalší členovia RNDr. A. KECSKÉS, CSc., RNDr. M. RAKOVSKÁ, RNDr. T. KORCOVÁ, T. GÁL, RNDr. L. MORVAY a M. MAGULA.

V rámci matematickej olympiády sa uskutocnili prednášky v kategóriách A, B, C pre študentov gymnázií zamerané na súťažné úlohy prvého kola.

V kategórii Z boli usporiadané úvodné inštruktáže do MO pre učiteľov ZDŠ v Nitre, v Nových Zámkoch, v Komárne a v Leviciach. Inštruktážne prednášky pre žiakov ZDŠ sa uskutočnili v okresoch Nitra, Nové Zámky a Komárno. Úspešnú činnosť v kategórii Z zabezpečovali hlavne súdruhovia: K. KRÍŽALKOVIČ, A. CUNINKA a J. BEKA z KM PF v Nitre.

Na ZDŠ Nitra-Zobor úspešne pracoval v minulom roku krúžok MO pod vedením s. učiteľky MARTY MAGULOVEJ a na Gymnázium Nitra-Párovce pod vedením prof. GABRIELA ŽOLDOŠA.

Na pokyn ÚV MO od šk. roku 1975/76 KV MO poveril svojich členov individuálnou starostlivosťou o nadaných žiakov v matematike.

V rámci MO sa uskutočnilo v dňoch 25.—30. mája 1975 sústredenie úspešných riešiteľov MO z kategórie Z.

Na úspešnej práci pobočky venovanej MO majú značný podiel členovia KV MO pod vedením predsedu doc. RNDr. O. ŠEDIVÉHO, CSc., ako aj ďalších členov: A. CUNINKU, O. RALÍKA a K. KRÍŽALKOVIČA.

III. Prednáškovú činnosť pre členov našej pobočky, ako aj poslucháčov vysokých škôl sme zamerali na aktuálne problémy z matematiky a fyziky. Tieto prednášky boli poriadané za úzkej spolupráce katedier matematiky a fyziky na PF a VŠP v Nitre. Za uplynulý rok odznelo 16 vedeckých prednášok pre pracovníkov katedier vysokých škôl a 35 didaktických prednášok pre poslucháčov a učiteľov zo ZDŠ a gymnázií.

Prednášateľmi z matematiky boli hlavne pracovníci KM FP v Nitre: doc. RNDr. Z. ZALABAI, CSc., K. KRÍŽALKOVIČ, A. CUNINKA, J. OLÁH a J. BEKA.

Prednášateľmi z fyziky boli: prof. RNDr. Š. VEIS, ing. Š. PINTÉR, CSc., doc. RNDr. I. CORNIDES, CSc. (VÚB Budapešť, MER) a pracovníci KF PF v Nitre: RNDr. ing. D. KLUVANEC, CSc., RNDr. V. MAJERNÍK, CSc., RNDr. L. MORVAY, RNDr. M. RAKOVSKÁ, RNDr. T. KORCOVÁ, ing. I. ŠTUBŇA, T. GÁL a RNDr. A. KECSKÉS, CSc.

V zmysle uznesenia z výročnej členskej schôdže naďalej sme venovali pozornosť rozšíreniu členskej základne. Od konania výročnej schôdže (apríl 1975) do dnešného dňa sme prijali do našej pobočky 53 nových členov, takže k 20. 2. 1976 je v pobočke 206 členov, z ktorých ku dnešnému dňu zaplatilo členské príspevky za rok 1976 150 členov, teda 72,8%.

Činnosť našej pobočky bola na PÚV JSMF, ako aj na zjazde hodnotená kladne a práca niektorých jej aktívnych členov na zjazde bola ocenená čestným uznaním, a to doc. RNDr. O. ŠEDIVÉHO, CSc., doc. Š. NOVOVESKÉHO a RNDr. A. KECSKÉSA, CSc.

Arpád Kecskés

Polytechnické vzdelání se nemá při aplikaci na matematiku chápat jako pouhé nasycení hodin velkým počtem příkladů z praxe. Pro polytechnismus je základním rysem to, že chápe závažnost matematických metod a jejich logické přesnosti v úsudcích. Vytváří výraznou představu

o tom, že matematika nestuduje samotný jev, ale jen jeho matematický model, a že proto lze matematické metody vypracované pro studium tohoto modelu uplatnit i na velkém počtu jiných jevů.

B. V. Gnedenko